

UNIVERZA V LJUBLJANI  
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE

**FINANČNA ANALIZA PODJETJA MIX**

Ljubljana, junij 2023

KAJA PRHAJ

## IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Kaja Prhaj, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Finančna analiza podjetja MIX, pripravljenega v sodelovanju s svetovalko doc. dr. Mino Ličen

### IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne \_\_\_\_\_

Podpis študentke: \_\_\_\_\_

# KAZALO

<b>1</b>	<b>UVOD</b> .....	<b>1</b>
<b>2</b>	<b>OPIS PODJETJA</b> .....	<b>2</b>
2.1	Kratek opis podjetja .....	2
2.2	Poslanstvo in vizija podjetja .....	3
<b>3</b>	<b>OPIS PANOGE</b> .....	<b>3</b>
3.1	Konkurenca .....	3
3.2	Največji konkurenti na slovenskem trgu in primerjava med njimi.....	4
<b>4</b>	<b>VPLIV PANDEMIJE</b> .....	<b>5</b>
4.1	Epidemija v trgovinskem gospodarstvu .....	6
4.2	Epidemija in podjetje MIX .....	6
<b>5</b>	<b>ANALIZA RAČUNOVODSKIH IZKAZOV</b> .....	<b>7</b>
5.1	Navpična analiza bilance stanja .....	7
5.2	Vodoravna analiza izkaza poslovnega izida .....	11
5.3	Analiza s kazalniki .....	13
5.3.1	Kazalniki financiranja.....	13
5.3.1.1	<i>Delež kapitala v financiranju</i> .....	14
5.3.1.2	<i>Kazalnik finančnega vzvoda</i> .....	15
5.3.2	Kazalniki investiranja .....	15
5.3.2.1	<i>Delež dolgoročnih sredstev</i> .....	16
5.3.2.2	<i>Delež kratkoročnih sredstev</i> .....	16
5.3.3	Kazalniki plačilne sposobnosti .....	17
5.3.3.1	<i>Kratkoročni koeficient</i> .....	18
5.3.3.2	<i>Hitri koeficient</i> .....	19
5.3.4	Kazalniki obračanja .....	19
5.3.5	Kazalniki dobičkonosnosti .....	20
5.3.5.1	<i>Čista donosnost sredstev – ROA</i> .....	21
5.3.5.2	<i>Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje</i> .....	22
5.3.5.3	<i>Čista donosnost kapitala – ROE</i> .....	22
5.3.6	DuPontov sistem povezanih kazalnikov .....	23
<b>6</b>	<b>SKLEP</b> .....	<b>24</b>

## KAZALO TABEL

Tabela 1: Dva največja konkurenta v panogi .....	5
Tabela 2: Podatki konkurenčnih podjetij.....	5
Tabela 3: Aktiva bilance stanja podjetja MIX.....	8
Tabela 4: Pasiva bilance stanja podjetja MIX .....	9
Tabela 5: Vodoravna analiza izkaza poslovnega izida.....	11
Tabela 6: Delež kapitala v financiranju.....	14
Tabela 7: Kazalnik finančnega vzvoda .....	15
Tabela 8: Delež kratkoročnih sredstev .....	16
Tabela 9: Delež kratkoročnih poslovnih terjatev v kratkoročnih sredstvih in delež zalog v kratkoročnih sredstvih .....	17
Tabela 10: Kratkoročni koeficient.....	18
Tabela 11: Hitri koeficient .....	19
Tabela 12: Koeficient obračanja sredstev .....	20
Tabela 13: Čista donosnost.....	21
Tabela 14: Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje .....	22
Tabela 15: Čista donosnost kapitala.....	23

## KAZALO SLIK

Slika 1: Logotip in moto podjetja.....	2
Slika 2: Število podjetij v panogi Trgovina na debelo z lesom, gradbenim materialom in sanitarno opremo .....	4
Slika 3: Delež kapitala v financiranju .....	14
Slika 4: Kazalnik finančnega vzvoda .....	15
Slika 5: Delež zalog v kratkoročnih sredstvih.....	17
Slika 6: Kratkoročni koeficient .....	18
Slika 7: Koeficient obračanja sredstev .....	20
Slika 8: Čista donosnost sredstev in čista donosnost kapitala.....	23
Slika 9: DuPontov sistem povezanih kazalnikov .....	24

## SEZNAM KRATIC

angl. – angleško

**ROA** – (angl. Return on Assets); čista donosnost sredstev

**ROE** – (angl. Return on Equity); čista donosnost kapitala

# 1 UVOD

Tržne razmere v gospodarstvu se vedno hitreje spreminjajo in tehnološki napredek je vedno hitrejši, zato morajo biti podjetja pripravljena na spremembe in prilagajanja s poslovanjem. S pomočjo finančne analize lahko podjetja vidijo svoje prednosti in slabosti ter obrnejo to v svojo korist tako, da so konkurenčna na trgu.

V zaključni strokovni nalogi bom predstavila podjetje MIX, d. o. o., podjetje za trgovino z gradbenim in instalacijskim materialom in prevozne storitve (v nadaljevanju MIX), katerega osnovna dejavnost je prodaja gradbenega materiala in instalacijskega materiala. Ustanovitelja sta bila takrat Tomaž Prhaj in Janez Škulj, ki sta leta 1990 začela skupno poslovno zgodbo in odprla majhno poslovalnico v Ponikvah.

Za zaključno strokovno nalogo z zgoraj omenjenim naslovom sem se primarno odločila zato, ker trenutno delujem na delovnem mestu obračuna plač. Ker tesno sodelujem s finančno računovodsko službo, mi bo izdelava finančne analize zelo koristila. To področje se mi zdi nadvse zanimivo. Znanje, ki ga bom pridobila z raziskovanjem podjetja MIX, mi bo dalo dodatna znanja in mi bo s tem olajšalo delo na delovnem mestu, na katerem delujem, ter mi omogočilo napredovanje.

Drugi razlog, zakaj sem se odločila za zgoraj naveden naslov, je, da družinskemu članu predstavim finančno analizo njegovega podjetja in mu omogočim boljši pregled njihovega poslovanja. Pregled jim bom predstavila s pomočjo analize izkazov za obdobje od 2019 do 2021 ter s pregledom kazalnikov za obdobje od 2017 do 2021. Upam, da bo podjetje s pomočjo moje zaključne strokovne naloge v prihodnjih letih še izboljšalo poslovanje in odpravilo nepravilnosti oziroma popravilo rezultate, pri katerih v preteklih letih niso blesteli.

K finančni analizi podjetja MIX sem pristopila z znanjem, ki sem ga pridobila v treh letih študija na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani. Finančno analizo bom pripravila na podlagi bilanc stanj, letnih poročil in analiz finančnih kazalnikov. Na koncu bom predstavila še DuPontov sistem povezanih kazalnikov. Torej bo prvi del zaključne strokovne naloge vključeval metodo zbiranja podatkov o podjetju MIX, kratko predstavitev podjetja in panoge, v kateri deluje, ter konkurenco, s katero tekmujejo na trgu. V drugem delu bom predstavila finančno analizo kazalnikov, kjer bom uporabila metodo analiziranja in predstavila kazalnike ter jih komentirala in predstavila vpliv na podjetje.

Cilj zaključne strokovne naloge je predstaviti in odkriti dejavnike, ki vplivajo na uspešnost podjetja v zadnjih petih letih. Ker sem zajela leta, ko je po svetu pustošila pandemija covid-19, bom predstavila tudi dejavnike epidemije in pripravljenost ter odzivnost podjetja na nepričakovane dejavnike.

## 2 OPIS PODJETJA

Podjetje MIX je bilo ustanovljeno 12. 1. 1990. Družba se ukvarja s trgovino na debelo in drobno z gradbenim in instalacijskim materialom, prevoznimi storitvami, uvozom in izvozom (AJPES, 2018).

### 2.1 Kratek opis podjetja

Osnovni kapital družbe je bil v letu 2021 1.435.487,00 EUR. Trenutna lastniška struktura podjetja je razdeljena s 24,5 % v lasti Jureta Prhaja in 25,5 % v lasti Tomaža Prhaja. Preostali delež, 50 %, je imel v lasti prvotni lastnik Janez Škulj, vendar je v fazi izstopa, zato se za ta delež išče nov lastnik. Povprečno število zaposlenih v letu 2021 je bilo 36,09. Podjetje MIX je povezano s podjetjem EUMAT, v katerem ima podjetje MIX 20 % lastniškega deleža (AJPES, 2022).

Podjetje ima trenutno dve poslovalnici, in sicer v Ljubljani, kjer je tudi sedež podjetja, in v Velenju. V letu 2021 je zaprlo prvo odprto poslovalnico v Ponikvah.

MIX je javnosti poznan kot dober in zanesljiv dobavitelj kakovostnega gradbenega, instalacijskega materiala, orodja in pribora po ugodnih cenah. Imajo zelo veliko ponudbo, velike zaloge in hitre dobavne roke ter zelo dobre povezave s tujino. Kot zastopniki, uvozniki in distributerji širijo prodajo tudi v drugih trgovskih sistemih, in sicer v Nemčijo, Hrvaško, Francijo in Italijo. S tem, ko se povezujejo s tujino, kupce nenehno seznanjajo z novimi izdelki in novostmi na tržišču. Podjetje je prisotno tudi na raznih srečanjih in predavanjih. Svoje izdelke tudi širijo in informirajo kupce na vsakoletnih sejmih: sejem DOM v Ljubljani, Primorski sejem, sejem MOS v Celju in kmetijski sejem v Komendi.

V svoji ponudbi MIX ponuja več različnih in priznanih znamk, kot so: Centrometal (ogrevalna tehnika), Domix (strešna okna, line in podstrešne stopnice), Chemidrosystems (talno ogrevanje), Vertile (jeklne strešne kritine), Atusa (pocinkani fittingi), Sevesglassblock (stekleni zidaki, prizme), Rotex (talno ogrevanje, rezervoarji za vodo in olje), Bachl (izolacije), Hummel (fittingi), Pmi (folije). Slika 1 prikazuje logotip podjetja MIX.

*Slika 1: Logotip in moto podjetja*



*Vir: MIX (brez datuma).*

## **2.2 Poslanstvo in vizija podjetja**

Cilj podjetja MIX je postati eno izmed vodilnih podjetij tako na domačem kot na tujem trgu na področju specializirane oskrbe graditeljev in inštalaterjev s sodobnimi, tehnološko dovršenimi in cenovno dostopnimi materiali za gradnjo. Podjetje poizkuša biti dostopno tako fizičnim kot pravnim osebam v panogi. Kupcem se skuša približati s cenovno ugodnimi materiali, prav tako želi s storitvijo dobave materiala povečati prodajo.

## **3 OPIS PANOGE**

Podjetje MIX po standardni klasifikaciji dejavnosti spada pod šifro 46.730 – Trgovina na debelo z lesom, gradbenim materialom in sanitarno opremo. Sem spadajo:

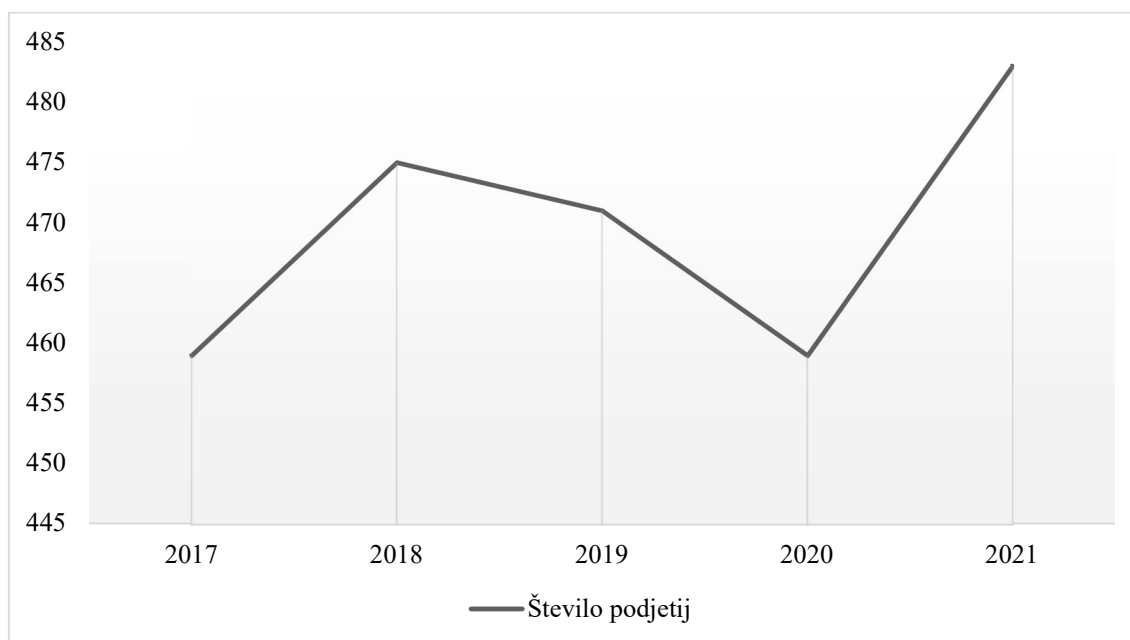
- trgovina na debelo z neobdelanim lesom,
- trgovina na debelo s proizvodi iz primarne obdelave lesa,
- trgovina na debelo s premaznimi sredstvi, laki, barvami,
- trgovina na debelo s tapetami in talnimi prekrivali,
- trgovina na debelo z gradbenimi materiali: peskom, gramozom, cementom, apnom, opeko idr.,
- trgovina na debelo z ravnim steklom,
- trgovina na debelo s sanitarno opremo: kadi, umivalniki, WC školjke in druga sanitarna keramika,
- trgovina na debelo z montažnimi stavbami.

Zgoraj navedena trgovska dejavnost obsega nakup blaga za kasnejšo prodajo ali je blago spremenjeno ali pa ne. Trgovec na debelo mora, če želi opravljati trgovsko dejavnost, obvezno izpolnjevati tehnične in prostorske pogoje ter voditi podatke o trgovskem blagu (Ministrstvo za digitalno preobrazbo Republike Slovenije, brez datuma).

### **3.1 Konkurenca**

Po pridobljenih podatkih na portalu lahko vidimo na sliki 2 prikaz števila podjetij med letoma 2017 in 2021 v panogi Trgovina na debelo z lesom, gradbenim materialom in sanitarno opremo – 46.730, kamor se uvršča tudi podjetje MIX. Kot lahko vidimo, število podjetij v panogi le rahlo narašča. V letu 2020 se vidi vpliv pandemije, kjer število podjetij rahlo upade, namreč za nekatera podjetja so imele izredne razmere velik in katastrofalen vpliv na poslovanje. Veliko poslovalnic se je tudi zaprlo.

Slika 2: Število podjetij v panogi Trgovina na debelo z lesom, gradbenim materialom in sanitarno opremo



Vir: Statistični urad Republike Slovenije (brez datuma).

Iz slike 2 lahko tudi razberemo, da na slovenskem trgu podjetju MIX konkurira veliko podjetij. Vendar podatki zajemajo vsa podjetja, tako mala, srednja in velika, ter podjetja, ki se ne ukvarjajo z identično panogo. Ne glede na velikost in raznolikost panoge pa lahko tudi mala podjetja predstavljajo veliko konkurenco podjetju MIX.

### 3.2 Največji konkurenti na slovenskem trgu in primerjava med njimi

Največji štirje konkurenti podjetja MIX so po zagotovitvi direktorja SBS trgovina, d. o. o., Obnova trgovina, d. o. o., Sam, d. o. o., in Merkur trgovina, d. o. o. Kot že omenjeno ima podjetje MIX tudi poslovalnico v Velenju, tam pa jim zagotovo konkurirajo Inpos, d. o. o., Jagroso, d. o. o., in Polje, d. o. o.

Največji dve podjetji, ki konkurirata podjetju MIX glede na prihodke od prodaje, število zaposlenih in dobiček, sta Jagros, d. o. o., in Merkur trgovina, d. o. o. V tabeli 1 lahko vidimo primerjavo podatkov za leto 2021. Njihovi prihodki od prodaje so enormni, prav tako število zaposlenih in dobiček. Če vse skupaj primerjamo s podjetjem MIX, gre za veliko večja podjetja, ki imajo poslovalnice skoraj po celotni Sloveniji in ponujajo najbolj različno blago, ne samo gradbeni in inštalacijski material.



Tabela 1: Dva največja konkurenta v panogi

Podjetje	Prihodki od prodaje (v EUR)	Število zaposlenih	Dobiček (v EUR)
Jagros, d. o. o.	230.411.000	1.284	4.910.000
Merkur trgovina, d. o. o.	191.370.110	820	14.675.306

*Vir: lastno delo.*

V tabeli 2 so prikazana manjša podjetja oziroma konkurenca podjetja MIX. Podatke sem zajela za leto 2021. Kot lahko vidimo, je podjetje MIX najmanjše podjetje po številu zaposlenih in po prihodkih od prodaje. Kar pa zadeva dobiček, se približuje podjetjem Polje, d. o. o., Sam, d. o. o., in Obnova trgovina, d. o. o. Pozorni moramo biti na število zaposlenih. Podjetje MIX s 36 zaposlenimi dosega skoraj tolikšen dobiček kot podjetje Polje, d. o. o., ki ima zaposlenih 55 ljudi in prihodke od prodaje višje za 7.912.827 EUR. Menim, da podjetje MIX glede na konkurenco na slovenskem trgu dobro obvladuje svoj položaj.

Tabela 2: Podatki konkurenčnih podjetij

Podjetje	Prihodki od prodaje (v EUR)	Število zaposlenih	Dobiček (v EUR)
SBS trgovina, d. o. o.	29.455.308	77	3.910.519
Sam, d. o. o.	44.864.826	208	1.639.847
Obnova trgovina, d. o. o.	30.248.346	89	1.676.618
Inpos, d. o. o.	73.005.000	234	5.177.923
Polje, d. o. o.	22.691.329	55	1.335.145
MIX	14.778.502	36	1.105.040

*Vir: lastno delo.*

## 4 VPLIV PANDEMIJE

Ob koncu leta 2019 so se v kitajskem mestu Wuhan prvič pojavile večje skupine bolnikov z nenavadno pljučnico in težkim potekom bolezni. Tako so kitajske zdravstvene oblasti 31. 12. 2019 uradno obvestile Svetovno zdravstveno organizacijo o pojavu koronavirusa. Kljub restriktivnim ukrepom na Kitajskem se je virus razširil po celem svetu in zato je 11. 3. 2020 Svetovna zdravstvena organizacija razglasila pandemijo. Pandemija je bila v Sloveniji uradno razglašena 12. 3. 2020 s 96 primeri okužb. Z razglasitvijo so prišli tudi prvi ukrepi za omejitev pandemije (Bešter, 2022, str. 5–6).

Kar nekaj podjetij je zaradi pandemije in ukrepov končalo v stečaju, zmanjšalo obseg poslovanja in prestrukturiralo poslovanje podjetja. Za nekatera podjetja pandemija ni predstavljala večjih problemov oziroma so bila celo bolj uspešna kot pred pandemijo. To so bila večja in stabilna podjetja, ki so imela mednarodno gospodarsko menjavo (Bešter, 2022, str. 13).

#### **4.1 Epidemija v trgovinskem gospodarstvu**

Gospodarske družbe v dejavnosti trgovine v Sloveniji so po večini po letu 2013 poslovale z neto čistim dobičkom. V letu 2020 ob pojavu pandemije se je dobiček zmanjšal. Na to je vplivalo povečanje oslabitev nepremičnin in premičnin, ter zmanjšanje finančnih prihodkov in odpisov zaradi prevrednotenja finančnih naložb. Pri nekaterih je bil razlog samo zmanjšanje prodaje zaradi raznih omejitev pri poslovanju. Poslovanje trgovskih družb v letu 2021 se je precej izboljšalo. Po velikem zmanjšanju poslovnih prihodkov v letu 2020 so se ti v letu 2021 povečali kar za petino. Na povišanje je vplivala potrošnja gospodinjstev in rast aktivnosti, s katerimi je tudi povezana trgovina na debelo. Povečali so se tudi poslovni odhodki, katerih največji delež predstavljajo stroški blaga, materiala in storitev. Povišali so se tudi stroški dela, kar vpliva na boljšo zaposljivost in kasneje višjo potrošnjo. Vendar pa pandemija ni vplivala na celotno trgovino negativno. Visoko rast prodaje in neto dobičkov so v letu 2020 dosegale družbe, ki se ukvarjajo s prodajo gradbenega materiala, računalniških naprav in kemičnih izdelkov (Koprivnikar Šušteršič, 2022, str. 8).

Eden od močnih vplivov na panogo, v kateri podjetje deluje, je bilo pomanjkanje materiala in močen dvig cen. Določenega materiala (stiropor) in surovin (železo) se ni dalo dobiti, ker so v tujini podjetja, ki material proizvajajo, zaprla vrata oziroma ga je bilo nemogoče uvoziti.

#### **4.2 Epidemija in podjetje MIX**

V letu 2020 je tudi podjetje MIX utrpelo nekaj omejitev pri svojem poslovanju zaradi epidemije. Kar velik vpliv na prodajo je imel Odlok o začasni prepovedi ponujanja in prodajanja blaga in storitev končnim potrošnikom za gotovino. Torej je bila onemogočena prodaja gradbenega materiala in instalacijskega materiala končnim potrošnikom v času od 16. 3. 2020 do 19. 4. 2020. Prav tako je ta odlok veljal v zadnjem trimesečju leta 2020. To je za podjetje pomenilo upad prihodkov od prodaje. Ne glede na to je bila prodaja pravnim osebam nekoliko višja kot prejšnje leto. Epidemija je močno vplivala tudi na izvoz materiala, vendar pa izvoz ne predstavlja primarne dejavnosti podjetja (AJPES, 2020).

Za podjetje MIX so veljali tudi drugi ukrepi, kot so skrajšani delovni čas, nakup in uporaba zaščitnih sredstev (maske, razkužila, rokavice), obvezno testiranje, ukinitve organiziranih sejmov, seminarjev in izobraževanj itd. Vendar zgoraj naštetih ukrepov niso vplivali na poslovanje podjetja (AJPES, 2020).

Na celoten pozitiven vpliv epidemije na podjetje MIX je vplivala tudi država z vsemi svojimi pomočmi. Prejetih državnih pomoči je podjetje imelo kar nekaj. V letu 2020 in 2021 so bili deležni oprostitve plačila prispevkov in oprostitve plačila prispevkov za starejše in invalide, prejeli so subvencije za nakup zaščitne opreme, subvencije za izplačilo kriznega dodatka, subvencije za preseganje kvote za zaposlovanje invalidov, subvencije za

zaposlovanje starejših zaposlenih in subvencije za izobraževanje starejših zaposlenih (AJPES, 2022).

## **5 ANALIZA RAČUNOVODSKIH IZKAZOV**

Analiziranje računovodskih izkazov je zelo pomembno za različne interesne skupine, ki so povezane s podjetjem. Namreč računovodski izkazi predstavljajo informacije o premoženjskem in finančnem stanju podjetja ter uspešnost poslovanja podjetja. Analizirani računovodski izkazi prikazujejo preteklo poslovanje podjetja. S tem si lahko pomagamo narediti oceno za prihodnje poslovanje. Zelo pomembni so pri sprejemanju poslovnih odločitev (Igličar in Hočevar, 2011, str. 250).

Za analizo računovodskih izkazov se uporabljajo tri metode (Igličar in Hočevar, 2011, str. 251):

- vodoravna analiza izkaza poslovnega izida,
- navpična analiza bilance stanja in
- analiza s kazalniki.

S pomočjo zgoraj naštetih treh metod analiziranja si bom pomagala pri analizi izbranega podjetja. Najprej se bom osredotočila na analizo bilance stanja, nato na izkaz poslovnega izida in na koncu na analizo kazalnikov.

### **5.1 Navpična analiza bilance stanja**

Navpična analiza se prikazuje s pomočjo strukturnih deležev. Največja prednost navpične analize je, da so posamezne postavke prikazane kot delež. Tako lažje primerjamo med seboj različno velika podjetja, namreč med relativnimi deleži se izniči različnost in to predstavlja eno največjih prednosti navpične analize. Analize strukturnih deležev se najpogosteje lotimo tako, da za osnovo vzamemo bilančno vsoto. Če želimo bolj podroben pregled, pa lahko vzamemo več osnov po skupinah postavk v bilanci stanja (Igličar in Hočevar, 2011, str. 256–257).

Pri navpični analizi bilance stanja sem si vzela za celoto vsa sredstva in vse obveznosti skupaj. Izračunala sem vse deleže postavk iz celotne bilance stanja. Za prikaz sem se osredotočila na zadnja tri leta in samo na glavne in najbolj variabilne postavke.

V tabeli 3 je prikazana navpična analiza bilance stanja podjetja MIX. Vseh sredstev skupaj je 8.501.450 EUR. Od tega je 27,16 % dolgoročnih sredstev oziroma 2.317.735 EUR. 6.134.510 EUR je kratkoročnih sredstev, kar predstavlja največji delež med sredstvi. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve pa predstavljajo najmanjši delež 0,58 %. Sredstva se v zadnjih treh letih niso kaj dosti spremenila. Tudi epidemija ni kaj dosti vplivala na samo dogajanje v podjetju kljub prepovedim in omejitvam. Opazimo lahko rahlo

zmanjšanje opredmetenih poslovnih sredstev, ki predstavljajo 21,14 % dolgoročnih sredstev. V opredmetenih sredstvih največji delež zajemajo zemljišča in poslovne zgradbe. Med zemljišči so izkazane vrednosti zemljišč v Ljubljani (Stegne 15), Velenju in nezazidano zemljišče v Predstrugah. K zmanjšanju je pripomogla odprodaja zemljišča in zmanjšanje neodpisane vrednosti. Kratkoročna sredstva predstavljajo največji delež in so se v primerjavi s prejšnjim letom povečala. Največji porast lahko vidimo pri kratkoročnih posojilih poslovnim partnerjem, in sicer za 79.000 EUR.

*Tabela 3: Aktiva bilance stanja podjetja MIX*

Leto	2021		2020		2019	
	EUR	%	EUR	%	EUR	%
SREDSTVA	8.501.450	100,00	7.887.355	100,00	8.720.907	100,00
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	2.317.735	27,26	2.439.829	30,93	2.465.860	28,28
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	0	0,00	146	0,01	347	0,00
II. Opredmetena osnovna sredstva	1.797.226	21,14	1.904.457	24,14	2.019.859	23,16
1. Zemljišča in zgradbe	1.105.161	13,00	1.236.374	15,67	1.371.989	15,73
3. Druge naprave in oprema	148.231	1,74	121.067	1,53	134.526	1,54
4. Osnovna sredstva, ki se pridobivajo	543.834	6,40	547.016	6,93	513.344	0,59
a) Opredm. osn. sred. v gradnji in izdelavi	538.834	6,34	536.744	6,80	513.344	0,59
b) Predujmi za pridobitev opredm. osn. sred.	5.000	0,06	10.272	0,13	0,00	0,00
III. Naložbene nepremičnine	97.760	1,15	100.880	1,28	0,00	0,00
IV. Dolgoročne finančne naložbe	6.000	0,07	6.000	0,08	6.000	0,07
V. Dolgoročne poslovne terjatve	94.619	1,11	107.281	1,36	118.895	1,36
VI. Odložene terjatve za davek	322.130	3,79	321.065	4,07	320.759	3,68
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	6.134.510	72,16	5.424.025	68,77	6.227.923	71,41
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	0,00	0	0,00	104.000	1,19
II. Zaloge	3.104.030	36,51	2.964.834	37,59	3.510.623	40,25
2. Nedokončana proizvodnja	413.621	4,87	471.352	5,98	1.027.312	11,78
3. Proizvodi in trgovsko blago	2.688.804	31,63	2.441.661	30,96	2.371.667	27,19
4. Predujmi za zaloge	1.605	0,02	51.821	0,66	111.644	1,28
III. Kratkoročne finančne naložbe	95.000	1,12	16.000	0,20	0,00	0,00
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	2.870.791	33,77	2.422.604	30,72	2.608.847	29,91
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	2.761.858	32,49	2.321.311	29,44	2.543.051	29,16
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	108.933	1,28	101.293	1,28	65.796	0,75
V. Denarna sredstva	64.689	0,76	20.587	0,26	4.453	0,05
C. KRATK. AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	49.205	0,58	23.501	0,30	27.124	0,00
Zabilančna sredstva	94.663	1,11	161.333		181.145	

*Prirjejeno po AJ PES (2019), AJ PES (2020) in AJ PES (2021).*

V tabeli 4 vidimo, da je podjetnikov kapital na dan 31. 12. 2021 znašal 4.726.805 EUR in je predstavljal 55,6 % celotnih obveznosti do virov sredstev. Glede na prejšnje leto se je povečal za kar 30,17 % zaradi ustvarjenega dobička. Zelo majhen delež obveznosti predstavljajo rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve, in sicer 2 %, ki so se glede na leto 2020 zmanjšale. Rezervacije so oblikovane za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi, dolgoročne pasivne časovne razmejitve pa predstavljajo prejete državne podpore.

*Tabela 4: Pasiva bilance stanja podjetja MIX*

<b>Leto</b>	<b>2021</b>	<b>%</b>	<b>2020</b>	<b>%</b>	<b>2019</b>	<b>%</b>
	<b>EUR</b>		<b>EUR</b>		<b>EUR</b>	
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV (PASIVA)	8.501.450	100,00	7.887.355	100,00	8.720.907	100,00
A KAPITAL	4.726.805	55,60	3.631.292	46,04	3.194.556	36,63
I. Vpoklicani kapital	1.435.487	16,89	1.435.487	18,20	1.435.487	16,46
1. Osnovni kapital	1.435.487	16,89	1.435.487	18,20	1.435.487	16,46
II. Kapitalske rezerve	46.847	0,55	46.847	0,59	46.847	0,54
III. Rezerve iz dobička	143.549	1,69	143.549	1,82	143.549	1,65
V. Rezerve, nastale zaradi vredn. po pošt. vre.	-18.815	-0,22	-10.500	-0,13	-10.903	-0,13
VI. Preneseni čisti poslovni izid	2.014.696	23,70	1.577.958	20,01	902.537	10,35
VI. Čisti poslovni izid poslovnega leta	1.105.040	13,00	437.951	5,55	677.039	7,76
B. REZERVACIJE IN DOLG. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	170.140	2,00	182.448	2,31	146.471	1,68
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	1.145.748	13,48	1.292.546	16,39	1.307.008	14,99
I. Dolgoročne finančne obveznosti	1.145.748	13,48	1.264.543	16,03	1.307.008	14,99
2. Dolgoročne finančne obveznosti do bank	711.369	8,37	925.997	11,74	740.625	8,49

se nadaljuje

Tabela 4: Pasiva bilance stanja podjetja MIX (nad.)

Leto	2021	%	2020	%	2019	%
	EUR		EUR		EUR	
4. Druge dolgoročne finančne obveznosti	434.379	5,11	338.546	4,29	566.383	6,50
<b>Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI</b>	<b>2.355.070</b>	<b>27,70</b>	<b>2.672.705</b>	<b>33,89</b>	<b>3.963.637</b>	<b>45,45</b>
II. Kratkoročne finančne obveznosti	236.265	2,78	698.344	8,86	1.410.472	16,17
2. Kratkoročne finančne obveznosti do bank	214.628	2,53	573.896	7,28	791.992	9,08
4. Druge kratkoročne finančne obveznosti	21.637	0,25	124.448	1,58	618.480	7,09
III Kratkoročne poslovne obveznosti	2.118.805	24,29	1.974.360	25,03	2.553.166	29,28
2. Kratk. posl. obveznosti do dobaviteljev	1.293.162	14,82	1.051.738	13,33	1.810.722	20,77
4. Kratk posl. obv. na podlagi predujmov	18.012	0,21	90.266	1,14	12.720	0,15
5. Druge kratkoročne poslovne obveznosti	807.631	9,26	832.356	10,55	729.724	8,37
<b>D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE</b>	<b>103.688</b>	<b>1,22</b>	<b>108.364</b>	<b>1,37</b>	<b>109.234</b>	<b>1,25</b>
Zabilančne obveznosti	94.663		181.145		181.145	

Prirejeno po AJ PES (2019), AJ PES (2020) in AJ PES (2021).

Celoten delež dolgoročnih obveznosti zajemajo dolgoročne finančne obveznosti, ki predstavljajo 13,48 % vseh obveznosti do virov sredstev in se glede na prejšnja leta zmanjšujejo. Vzrok je odplačilo dolgoročnih kreditov. Kratkoročne obveznosti v vrednosti 2.355.070 EUR se prav tako kot dolgoročne obveznosti glede na prejšnja leta zmanjšujejo, tukaj pa je vzrok zmanjšanje kratkoročnih limitov na transakcijskih računih. 24,29 % vseh kratkoročnih obveznosti predstavljajo kratkoročne poslovne obveznosti, ki so se povečale zaradi močnega povečanje obveznosti do dobaviteljev. Zadnja postavka so kratkoročne

pasivne časovne razmejitev v višini 103.688 EUR, ki predstavljajo odložene prihodke ob prodaji stanovanja.

## 5.2 Vodovarna analiza izkaza poslovnega izida

Z vodovarno analizo ugotavljamo razliko in odstotno spremembo posameznih postavk v različnih obdobjih. Primerjamo postavke v prejšnjem obdobju s postavkami zadnjega leta. S to vrsto analize dobimo informacije o smeri, velikosti in spremembi posameznih postavk. S pomočjo teh informacij si pomagamo ugotoviti, ali se je stanje podjetja v obdobju izboljšalo ali poslabšalo in kaj je treba spremeniti v prihodnjih letih, da bo poslovanje boljše od preteklih let (Igličar in Hočevar, 2011, str. 252).

V tabeli 5 lahko vidimo, da so se čisti prihodki od prodaje podjetja MIX v letu 2021 glede na leto 2020 povečali za 15 % ne glede na to, da se je zaprla poslovalnica v Ponikvah. Vzrok za povečanje je bil tudi rahlo umirjanje epidemije, čeprav je bila omejena prodaja končnim (fizičnim osebam) potrošnikom. Povečali so se tudi čisti prihodki od prodaje na tujem trgu zaradi omilitve protikoronskih ukrepov glede mejnih prestopov.

Poleg povečanja prodaje v letu 2021 je podjetje poravnalo obveznosti do države, izboljšalo likvidnost in znižalo finančne odhodke. V letu 2021 se je povečalo tudi lastniško financiranje in delež dolgoročnega kapitala.

Stroški blaga, materiala in storitev so se povečali na račun nabavne vrednosti prodanega blaga in materiala. Stroški storitev so se zmanjšali zaradi storitev, povezanih z izvajanjem gradbenih in drugih del za že znanega investitorja.

Stroški dela in plač glede na leto 2020 se niso dosti spremenili, zabeleženo je bilo rahlo povečanje za 2,5 %. Poleg povečanja prodaje v letu 2021 je podjetje poravnalo obveznosti do države, izboljšalo likvidnost in znižalo finančne odhodke. V letu 2021 se je povečalo tudi lastniško financiranje in delež dolgoročnega kapitala.

Poleg povečanja prodaje v letu 2021 je podjetje poravnalo obveznosti do države, izboljšalo likvidnost in znižalo finančne odhodke. V letu 2021 se je povečalo tudi lastniško financiranje in delež dolgoročnega kapitala.

*Tabela 5: Vodovarna analiza izkaza poslovnega izida*

Postavka/leto	2019	2020	2021	% sprememba 20/19	% sprememba 21/20
1. Čisti prihodki od prodaje	12.164.335	12.854.805	14.778.502	5,7	15,0
a) Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	11.973.457	12.770.013	14.669.795	6,7	14,9
b) Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	190.878	84.792	108.707	-55,6	28,2

se nadaljuje

Tabela 5: Vodoravna analiza izkaza poslovnega izida (nad.)

Postavka/leto	2019	2020	2021	% sprememba 20/19	% sprememba 21/20
2. Sprememba vrednosti zalog proiz. in nedok. proizvodnje	635.490	-555.959	-57.731	-187,5	-89,6
4. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotevalnimi posl. prih.)	80.696	187.284	142.821	132,1	-23,7
5. Stroški blaga, materiala in storitev	10.932.211	10.393.744	12.294.580	-4,9	18,3
a) Nabavna vrednost prodanega blaga in mat. ter str. porab. mat.	10.377.427	9.793.281	11.937.413	-5,6	21,9
b) Stroški storitev	554.784	600.463	357.167	8,2	-40,5
6. Stroški dela	970.435	1.070.037	1.097.267	10,3	2,5
7. Odpisi vrednosti	124.872	410.567	363.180	228,8	-11,5
a) Amortizacija	184.447	185.113	174.653	0,4	-5,7
8. Drugi poslovni odhodki	49.553	93.430	46.513	88,5	-50,2
10. Finančni prihodki iz danih posojil	0	358	253	0,0	-29,3
b) Finančni prihodki iz posojil, danih drugim	0	358	253	0,0	-29,3
11. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	13.371	6.574	76.687	-50,8	1066,5
13. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	33.861	33.669	25.075	-0,6	-25,5
b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	22.987	28.401	20.387	23,6	-28,2
č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	10.874	5.268	4.688	-51,6	-11,0
14. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	2.838	3.286	366	15,8	-88,9
15. Drugi prihodki	11.188	290	456	-97,4	57,2
16. Drugi odhodki	1.823	1.722	10.032	-5,5	482,6
17. Davek iz dobička	103.884	49.252	0	-52,6	-100,0
18. Odloženi davki	-320.759	-306	-1.065	-99,9	248,0
19. ČISTI POSLOVNI IZID OBR. OBDOBJA	677.039	437.951	1.105.040	-35,3	152,3

Prirjejeno po AJPES (2019), AJPES (2020) in AJPES (2021).

Stroški blaga, materiala in storitev so se povečali na račun nabavne vrednosti prodanega blaga in materiala. Stroški storitev so se zmanjšali zaradi storitev, povezanih z izvajanjem gradbenih in drugih del za že znanega investitorja. Stroški dela in plač glede na leto 2020 se niso dosti spremenili, zabeleženo je bilo rahlo povečanje za 2,5 %.

Ena izmed izstopajočih postavk so tudi finančni prihodki iz poslovnih terjatev, ki so se povečali glede na leto 2020 za kar 70.113 EUR. To predstavljajo obresti od obročnega plačevanja stanovanj in zneski obračunanih zamudnih obresti. Druga izstopajoča postavka so drugi odhodki, ki so se povečali kar za 482,6 %. Tukaj gre predvsem za izravnave, odškodnine, ki niso povezane s poslovnimi učinki, donacije in druge neobičajne postavke.



Čisti poslovni izid obračunanega obdobja je bil v letu 2021 za kar 152,3 % večji, kot je bil v letu 2020. Največji vpliv na dobiček so imele prav gotovo denarne pomoči države. Šlo je predvsem za subvencije za izplačilo kriznega dodatka, subvencije za zaposlovanje starejših zaposlenih, subvencije za izobraževanje starejših in subvencije za invalide (AJ PES, 2022).

Vrednost zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje se je izboljšala, predvsem zaradi zaključka projekta v lesno biomaso v letu 2021. V postavki je izkazano zmanjšanje prihodkov od prodaje za razliko med manjšo vrednostjo zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje na koncu leta od vrednosti zalog na začetku leta (AJ PES, 2022).

Postavko drugi poslovni prihodki s prevrednotevalnimi poslovnimi prihodki predstavljajo predvsem plačane terjatve iz preteklih let, za katere je bil v prejšnjih letih oblikovan popravek vrednosti terjatev, popravek DDV, odpis terjatev, prejetih odškodnin, prejetih terjatev od stečajnih postopkov in prejetih subvencij. Subvencije (krizni dodatki, refundacije boleznin in karanten, razni dodatki za preseganje kvot za zaposlovanje invalidov, izobraževanje starejših zaposlenih ipd.) so v letu 2021 predstavljale večinski delež (AJ PES, 2022).

### **5.3 Analiza s kazalniki**

Kazalniki so relativna števila, ki jih dobimo z delitvijo gospodarske kategorije s kako drugo gospodarsko kategorijo. Analiza z računovodskimi kazalniki je najbolj razširjena tehnika za analiziranje računovodskih izkazov. Najbolj pomembno je vsebinsko razlaganje kazalnikov, ki so izraženi kot stopnje udeležbe, indeksi in koeficienti. S pomočjo razlage teh kazalnikov ugotavljamo uspešno ali neuspešno poslovanje podjetja v preteklosti. Med seboj lahko primerjamo zelo raznolike postavke. Od podjetja je odvisno, katere kazalnike bodo računali in razlagali (Igličar in Hočevar, 2011, str. 259).

Poznamo več skupin kazalnikov, ki jih delimo na (Igličar in Hočevar, 2011, str. 260):

- kazalnike financiranja,
- kazalnike investiranja,
- kazalnike plačilne sposobnosti,
- kazalnike obračanja,
- kazalnike dobičkonosnosti in
- kazalnike za vlagatelje.

#### **5.3.1 Kazalniki financiranja**

Pri kazalnikih financiranja se pojavlja vprašanje, v kolikšni meri naj se podjetje financira s kapitalom in v kolikšni meri z dolgovi. Kazalniki financiranja so usmerjeni predvsem v analizo financiranja podjetja. Tukaj nas zanima predvsem, kakšna je struktura financiranja

podjetja in način ter ali je podjetje sposobno najemati nova posojila oz. dolgove (Igličar in Hočevar, 2011, str. 260).

### 5.3.1.1 Delež kapitala v financiranju

$$\text{Delež kapitala v financiranju} = \text{kapital/obveznosti do virov sredstev} \quad (1)$$

V enačbi (1) vidimo kazalnik, ki nam kaže delež oziroma odstotek kapitala med obveznosti do virov sredstev. Višja kot je vrednost kazalnika, večji je delež kapitala med celotnimi obveznostmi. Če je vrednost kapitala večja, je manj tveganja za podjetje. Kapital se največkrat povečuje zaradi zadržanih dobičkov (Igličar in Hočevar, 2011, str. 260). Delež kapitala v financiranju za podjetje MIX je prikazan v tabeli 6.

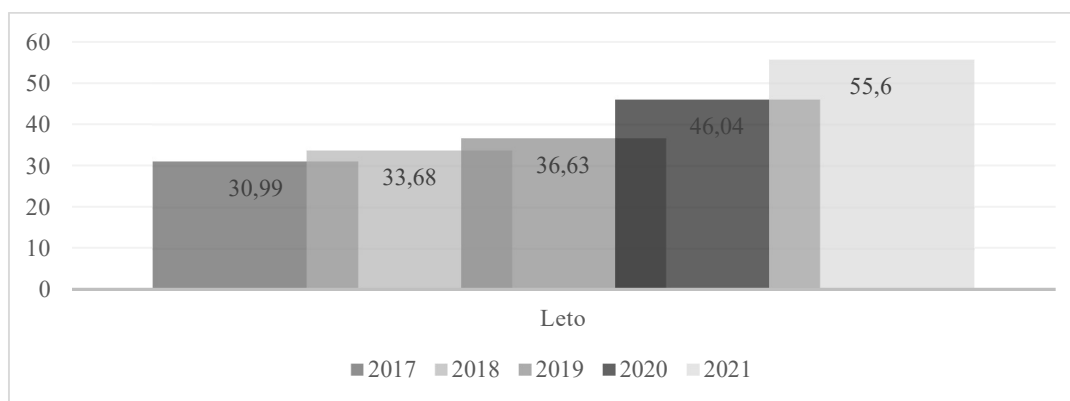
Tabela 6: Delež kapitala v financiranju

EUR	2017	2018	2019	2020	2021
Obveznost i do virov sredstev	7.469.629	7.483.331	8.720.907	7.887.355	8.501.450
Kapital	2.315.114	2.520.258	3.194.556	3.631.292	4.726.805
Delež kapitala v financiranju (v %)	30,99	33,68	36,63	46,04	55,60

Prirejeno po AJ PES (2018), AJ PES (2019), AJ PES (2020), AJ PES (2021) in AJ PES (2022).

Rezultati prikazujejo rast deleža kapitala v financiranju. To pomeni, da je imelo podjetje vsako leto več kapitala kot leto pred tem. Vzrok za povečanje kapitala je povečevanje čistega dobička in zmanjševanja dolgoročnih in kratkoročnih finančnih obveznosti. Prav tako sem delež kapitala v financiranju prikazala z grafičnim prikazom na sliki 3.

Slika 3: Delež kapitala v financiranju



Vir: lastno delo.

### 5.3.1.2 Kazalnik finančnega vzvoda

$$\text{Kazalnik finančnega vzvoda} = \text{dolgovi/kapital} \quad (2)$$

Kazalnik v enačbi (2) nam na drug način prikaže strukturo financiranja. Večja kot je vrednost kazalnika, večji je delež dolgov med viri financiranja. To pomeni, da je večje finančno tveganje (Igličar in Hočevar, 2011, str. 262). Kazalnik finančnega vzvoda za podjetje MIX je prikazan v tabeli 7.

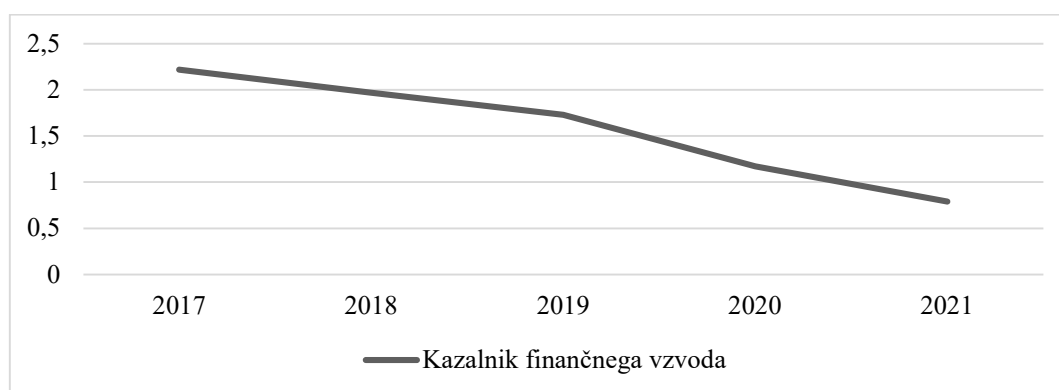
Tabela 7: Kazalnik finančnega vzvoda

EUR	2017	2018	2019	2020	2021
Dolgovi	5.154.515	4.963.073	5.526.350	4.256.063	3.774.646
Kapital	2.315.114	2.520.258	3.194.556	3.631.292	4.726.805
Kazalnik finančnega vzvoda	2,22	1,97	1,73	1,17	0,79

Prirrejeno po AJ PES (2018), AJ PES (2019), AJ PES (2020), AJ PES (2021) in AJ PES (2022).

Kot lahko vidimo v tabeli 7, se kazalnik finančnega vzvoda z leti zmanjšuje, to pomeni, da se je delež dolgov v podjetju MIX od leta 2017 do leta 2021 zmanjševal. V letu 2017 je podjetje najelo dolgoročni kredit in s tem se je postavka dolgoročne obveznosti do bank povečala glede na prejšnje leto za kar 83,93 %. Kredit tudi redno odplačujejo. Postavka kapitala pa se iz leta v leto povečuje, kar je rezultat ustvarjenih čistih dobičkov iz predhodnih let. Za nazornejši prikaz sem kazalnik finančnega vzvoda prikazala z grafom na sliki 4.

Slika 4: Kazalnik finančnega vzvoda



Vir: lastno delo.

### 5.3.2 Kazalniki investiranja

S pomočjo kazalnikov investiranja analiziramo strukturo aktivne bilance stanja oziroma sredstva. Kazalniki investiranja so pomembni oziroma pripomorejo k odločitvam

menedžmenta pri investicijah v sredstva. Cilj vsakega menedžmenta je s čim manj sredstvi dosežati čim večji dobiček. So pa kazalniki investiranja močno odvisni od dejavnosti in panoge, v kateri podjetje deluje (Igličar in Hočevar, 2011, str. 265).

### 5.3.2.1 Delež dolgoročnih sredstev

$$\text{Delež dolgoročnih sredstev} = \text{dolgoročna sredstva} / \text{sredstva} \quad (3)$$

Kazalnik v enačbi (3) nam prikaže delež dolgoročnih sredstev med celotnimi sredstvi. Kot sem že zgoraj navedla, so kazalniki investiranja odvisni od panoge in dejavnosti podjetja. V tehnoloških panogah je kazalnik večji kot na primer v delovno intenzivnih panogah. Če se kazalnik zmanjšuje, pomeni pozitiven vpliv na podjetje. Namreč to lahko pomeni, da se je poslovanje podjetja povečalo – pozitiven vpliv na obračanje sredstev. Druga možnost, ko se kazalnik zmanjšuje, pa je, da v podjetju prihaja do dezinvestiranja. Pri povečanju kazalnika pa veljajo obratne ugotovitve. Če bi želeli natančno in podrobno analizo, bi morali ugotavljati deleže posameznih vrst dolgoročnih sredstev (Igličar in Hočevar, 2011, str. 265). Dolgoročna sredstva v podjetju MIX se gibljejo okoli 30 % med letoma 2017 in 2021 in so se le rahlo spreminjala. Večinski delež dolgoročnih sredstev pa predstavljajo opredmetena osnovna sredstva (zemljišča in zgradbe). Dolgoročnih sredstev ne bom posebej izračunala, ker predstavljajo obratno vrednost od kratkoročnih sredstev.

### 5.3.2.2 Delež kratkoročnih sredstev

$$\text{Delež kratkoročnih sredstev} = \text{kratkoročna sredstva} / \text{sredstva} \quad (4)$$

Kazalnik kratkoročnih sredstev, ki je prikazan v enačbi (4), predstavlja delež kratkoročnih sredstev med vsemi sredstvi v podjetju. Če se kazalnik poveča, lahko pomeni, da so se kratkoročna sredstva povečala, kar vodi k poslovni uspešnosti. Lahko pa tudi predstavlja nevarnost, ko se na primer vrednost kratkoročnih sredstev poveča in se obseg poslovanja ne poveča. Pri zmanjšanju kazalnika veljajo obratne ugotovitve (Igličar in Hočevar, 2011, str. 266). Ker smo zgoraj prikazali dolgoročna sredstva podjetja, velja za preostali delež, da gre za kratkoročna sredstva. Delež kratkoročnih sredstev je prikazan v tabeli 8.

Tabela 8: Delež kratkoročnih sredstev

EUR	2017	2018	2019	2020	2021
Kratkoročna sredstva	5.485.198	5.249.123	6.227.923	5.424.025	6.134.510
Sredstva	7.469.629	7.483.331	8.720.907	7.887.355	8.501.450
Delež kratkoročnih sredstev	73,43	70,14	71,41	68,77	72,16

Prirejeno po AJ PES (2018), AJ PES (2019), AJ PES (2020), AJ PES (2021) in AJ PES (2022).

Podjetje MIX se ukvarja s storitveno dejavnostjo, zato večinski delež sredstev v podjetju predstavljajo kratkoročna sredstva, ki so v višini 70 % vseh sredstev. V tabeli 9 so bolj podrobno predstavljena kratkoročna sredstva podjetja.

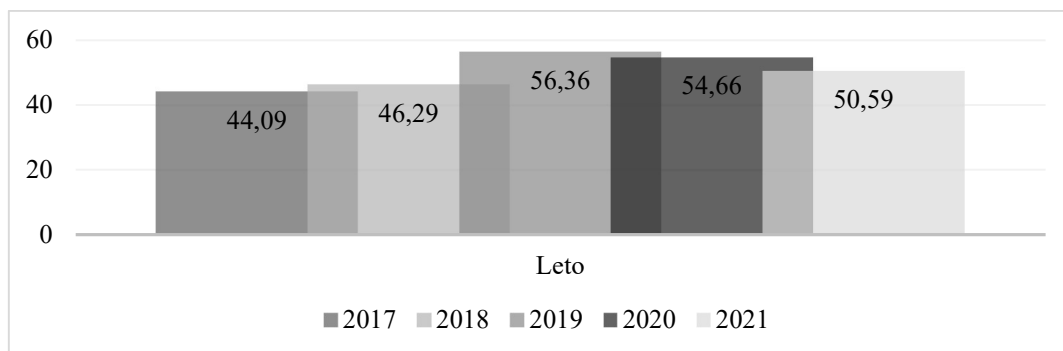
*Tabela 9: Delež kratkoročnih poslovnih terjatev v kratkoročnih sredstvih in delež zalog v kratkoročnih sredstvih*

EUR	2017	2018	2019	2020	2021
Kratkoročna sredstva	5.485.198	5.249.123	6.227.923	5.424.025	6.134.510
Zaloge	2.418.638	2.429.993	3.510.623	2.964.834	3.104.030
Delež zalog v kratkoročnih sredstvih	44,09	46,29	56,36	54,66	50,59

*Prirejeno po AJ PES (2018), AJ PES (2019), AJ PES (2020), AJ PES (2021) in AJ PES (2022).*

Kot lahko vidimo, zaloge predstavljajo večinski delež kratkoročnih sredstev. Med letoma 2017 in 2021 se je delež zalog v kratkoročnih sredstvih povečeval. Do tega je prišlo predvsem zaradi močnega povečanja poslovanja podjetja, tako da povečanje zalog ne predstavlja nobene nevarnosti za podjetje. Kot lahko vidimo na sliki 5, tudi med leti pandemije zaloge niso upadle, prav tako se poslovanje ni oslabilo, vendar se je povečevalo. Med pandemijo je podjetje začelo tržiti delovno-zaščitno opremo in je s tem tudi povečalo zaloge ter posledično prodajo.

*Slika 5: Delež zalog v kratkoročnih sredstvih*



*Vir: lastno delo.*

### 5.3.3 Kazalniki plačilne sposobnosti

To, da je podjetje kratkoročno zmožno poravnati zapadle obveznosti, imenujemo plačilna sposobnost. Merimo jo lahko na dva načina, in sicer s kazalniki, ki izhajajo iz izkaza denarnih tokov, ali pa iz kazalnikov, ki izhajajo iz bilance stanja. Pri kazalnikih, ki izhajajo iz bilance stanja, primerjamo med seboj sredstva in obveznosti do virov sredstev. Lahko rečemo, da naredimo nekakšen presek na ravni kratkoročnih sredstev in obveznosti.

Če podjetje normalno posluje, naj bi imelo kratkoročna sredstva višja od kratkoročnih obveznosti, tukaj govorimo o čistih kratkoročnih sredstvih. Večja kot je vrednost čistih kratkoročnih sredstev, manjša je verjetnost, da bo podjetje plačilno nesposobno in obratno (Igličar in Hočevar, 2011, str. 267–268).

### 5.3.3.1 *Kratkoročni koeficient*

$$\text{Kratkoročni koeficient} = \text{kratkoročna sredstva} / \text{kratkoročne obveznosti} \quad (5)$$

Razmerje med kratkoročnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi prikazuje kratkoročni koeficient, ki je prikazan v enačbi (5). Če so kratkoročna sredstva večja kot kratkoročne obveznosti, pomeni, da ima podjetje manjšo verjetnost plačilne nesposobnosti in obratno – če so kratkoročne obveznosti večje kot kratkoročna sredstva, preti podjetju nevarnost plačilne sposobnosti (Igličar in Hočevar, 2011, str. 268). Kratkoročni koeficient za podjetje MIX je prikazan v tabeli 10.

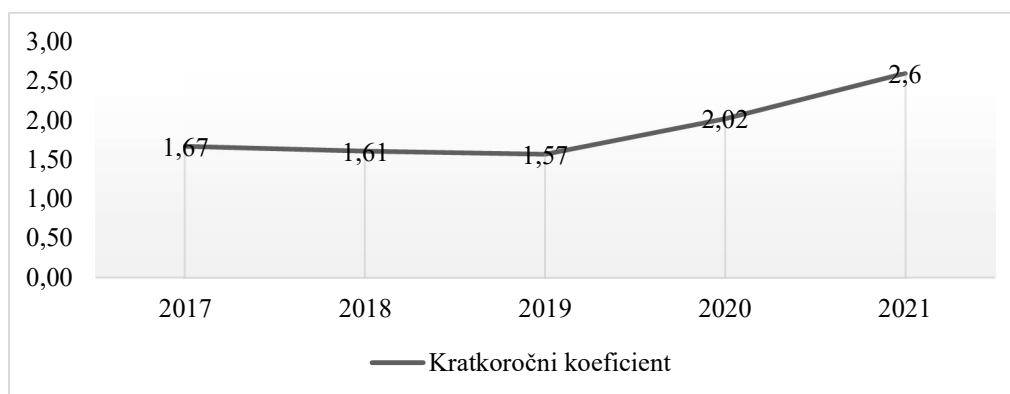
*Tabela 10: Kratkoročni koeficient*

EUR	2017	2018	2019	2020	2021
Kratkoročna sredstva	5.485.198	5.249.123	6.227.923	5.424.025	6.134.510
Kratkoročne obveznosti	3.278.744	3.248.072	3.963.637	2.672.705	2.355.070
Kratkoročni koeficient	1,67	1,61	1,57	2,02	2,60

*Prirejeno po AJ PES (2018), AJ PES (2019), AJ PES (2020), AJ PES (2021) in AJ PES (2022).*

Kot lahko vidimo na sliki 6 in tabeli 10, ima podjetje MIX rastoči kratkoročni koeficient med letoma 2017 in 2021. To pomeni, da ima podjetje vedno večja kratkoročna sredstva in vedno manjše kratkoročne obveznosti. Kratkoročne obveznosti so se zmanjšale predvsem zaradi poplčila obveznosti do bank, kar je zelo dober znak za podjetje.

*Slika 6: Kratkoročni koeficient*



*Vir: lastno delo.*

### 5.3.3.2 Hitri koeficient

$$\text{Hitri koeficient} = \frac{\text{denarna sredstva} + \text{kratkoročne finančne naložbe}}{\text{kratkoročne obveznosti}} \quad (6)$$

V enačbi (6) je predstavljen najbolj osnovni kazalnik. Kot lahko vidimo, so v njem vključena najbolj likvidna sredstva. Hitri koeficient kaže plačilno sposobnost na zelo kratek rok. Po navadi je njegova vrednost manjša od 1, ker kratkoročne obveznosti zapadejo v plačilo v času enega leta (Igličar in Hočevar, 2011, str. 269). Hitri koeficient za podjetje MIX je prikazan v tabeli 11.

Tabela 11: Hitri koeficient

EUR	2017	2018	2019	2020	2021
Denarna sredstva	21.016	27.463	4.453	20.587	64.689
Kratkoročne finančne naložbe	211.127	0	0	16.000	95.000
Kratkoročne obveznosti	3.278.744	3.248.072	3.963.637	2.672.705	2.355.070
Hitri koeficient	0,071	0,008	0,001	0,014	0,068

Prirejeno po *AJPES (2018)*, *AJPES (2019)*, *AJPES (2020)*, *AJPES (2021)* in *AJPES (2022)*.

Vrednosti hitrega koeficienta so zelo zanemarljive, zato so tudi izračunane na tri decimalna mesta. Kot lahko vidimo, so denarna sredstva in kratkoročne finančne naložbe zelo majhni, v letih 2018 in 2019 podjetje celo ni imelo kratkoročnih finančnih naložb. Po pregledu teh dveh kazalnikov v zadnjih petih letih lahko rečemo, da so ugodni za podjetje MIX.

### 5.3.4 Kazalniki obračanja

S pomočjo teh kazalnikov preučujemo hitrost obračanja posameznih vrst sredstev. Pri izračunih moramo biti pozorni, da so kazalniki izračunani kot razmerje med tokom in stanjem, torej je treba upoštevati povprečno vrednost sredstev. Če se sredstva obračajo hitreje, to pomeni za podjetje, da posluje dobro in da ima manj vezanih sredstev (Igličar in Hočevar, 2011, str. 272). Najbolj pomemben kazalnik obračanja za analizo podjetja MIX se mi je zdel koeficient obračanja sredstev.

$$\text{Koeficient obračanja sredstev} = \text{prihodki} / \text{povprečno stanje sredstev} \quad (7)$$

Enačba (7) prikazuje koeficient, ki kaže število obratov sredstev v letu dni. Tako kot mnogi koeficienti je tudi koeficient obračanja sredstev odvisen od panoge, v kateri podjetje deluje. Namreč če bo imelo podjetje visok delež dolgoročnih sredstev, bo koeficient nižji, če pa bo podjetje imelo nizek delež dolgoročnih sredstev, bo koeficient višji (Igličar in

Hočevar, 2011, str. 275). Koeficient obračanja sredstev za podjetje MIX je prikazan v tabeli 12.

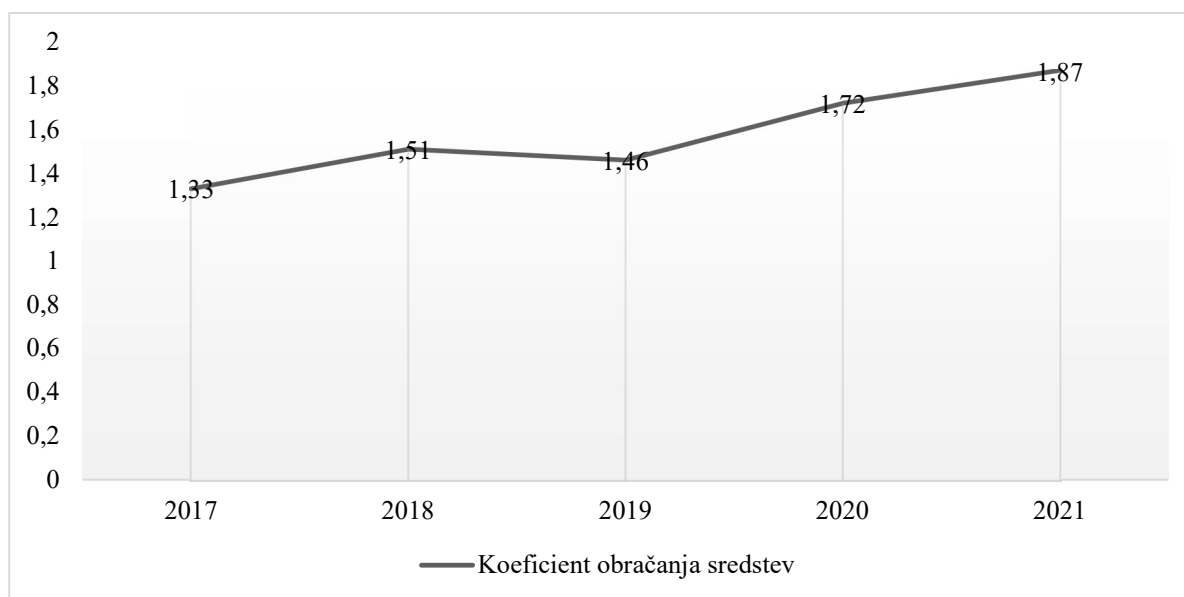
*Tabela 12: Koeficient obračanja sredstev*

EUR	2017	2018	2019	2020	2021
Prihodki	10.883.820	12.533.619	12.164.335	12.854.805	14.778.502
Povprečno stanje sredstev	8.194.402	8.304.131	8.304.131	7.476.480	7.916.719
Koeficient obračanja sredstev	1,33	1,51	1,46	1,72	1,87

*Prirejeno po AJ PES (2018), AJ PES (2019), AJ PES (2020), AJ PES (2021) in AJ PES (2022).*

Slika 7 prikazuje koeficient obračanja sredstev v podjetju MIX v obdobju od leta 2017 do 2021. Kot lahko vidimo, se vrednost kazalnika povečuje iz leta v leto, kar pomeni, da je podjetje vsako leto bolj učinkovito upravljalo s sredstvi. Hitrejše obračanje sredstev pa pomeni več ustvarjenih prihodkov z obstoječimi sredstvi.

*Slika 7: Koeficient obračanja sredstev*



*Vir: lastno delo.*

### 5.3.5 Kazalniki dobičkonosnosti

Kazalniki dobičkonosnosti nam prikazujejo dobičkonosnost prihodkov, sredstev in kapitala. Nekatere izmed njih uvrščamo tudi med kazalnike gospodarnosti (Igličar in Hočevar, 2011, str. 275).



### 5.3.5.1 Čista donosnost sredstev – ROA

V enačbi (8) lahko vidimo kazalnik donosnosti sredstev (angl. Return on Assets, v nadaljevanju ROA). Ta kaže razmerje med doseženim rezultatom poslovanja in vloženimi sredstvi v podjetje.

$$\text{Donosnost sredstev} = \frac{\text{celotni dobiček} + \text{finančni odhodki}}{\text{povprečno stanje sredstev}} \quad (8)$$

Kot rezultat poslovanja vzamemo po navadi celotni dobiček, h kateremu prištejemo finančne odhodke in tako izločimo vpliv financiranja. Ko primerjamo dve podjetji med seboj, lahko tako brez vpliva financiranja ugotovimo, katero je uspešnejše. Večje kot so vrednosti kazalnika ROA, uspešnejše je poslovanje podjetja, ko torej s čim manj sredstvi dosežemo maksimalne dobičke. Da lahko govorimo o čisti donosnosti sredstev, pa je največkrat uporabljena formula, kjer namesto celotnega dobička in finančnih odhodkov uporabimo samo čisti dobiček (Igličar in Hočevar, 2011, str. 276). Čista donosnost sredstev je prikazana v enačbi (9).

$$\text{Čista donosnost sredstev} = \text{čisti dobiček} / \text{povprečno stanje sredstev} \quad (9)$$

Enake formule veljajo tudi ob izgubah, v teh primerih je kazalnik negativen. Čista donosnost podjetja MIX je prikazana v tabeli 13.

Tabela 13: Čista donosnost

EUR	2017	2018	2019	2020	2021
Čisti poslovni izid	71.659	208.196	677.039	437.951	1.105.040
Povprečno stanje sredstev	8.194.402	8.304.131	8.304.131	7.476.480	7.916.719
ROA (v %)	0,9	2,5	8,1	5,9	13

Prirejeno po AJ PES (2018), AJ PES (2019), AJ PES (2020), AJ PES (2021) in AJ PES (2022).

Med obdobjem 2017 in 2021 se je v podjetju MIX kazalnik ROA povečeval. Največji preskok je kazalnik dosegal v letu 2021, namreč čisti poslovni izid podjetja se je več kot podvojil, sredstva pa so ostala približno enake vrednosti kot v letu 2020. Kazalnik je prav tako več kot podvojil svojo vrednost in iz 5,86 % prešel na 13,96 %.

Na takšno povečanje čistega poslovnega izida je vplivalo kar nekaj dejavnikov. Prvi in najmočnejši dejavnik je odpis finančnih naložb, tako je družba izkazala davčno izgubo in tako je izkazana terjatev iz naslova od dobička pravnih oseb. Drugi dejavnik pa je prav zagotovo pandemija in s tem povezane državne pomoči in subvencije. Podjetje je bilo deležno subvencij z naslova izplačila kriznega dodatka, subvencije za preseganje kvote za zaposlovanje invalidov, subvencije za zaposlovanje starejših ljudi, oprostitev plačila prispevkov za zaposlovanje starejših zaposlenih in invalidov ter subvencije za izobraževanje starejših zaposlenih. Pričakovanja za leto 2022 je težko napovedati, mislim pa, da bo kazalnik padel za nekaj odstotkov.

### 5.3.5.2 Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje

$$\text{Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{čisti prihodki od prodaje}} \quad (10)$$

Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje lahko vidimo v enačbi (10). Ta prikazuje delež čistega dobička v prihodkih od prodaje in se zelo pogosto uporablja v računovodskih analizah podjetij (Igličar in Hočevar, 2011, str. 276). Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje za podjetje MIX je prikazana v tabeli 14.

Tabela 14: Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje

EUR	2017	2018	2019	2020	2021
Čisti poslovni izid	71.659	208.196	677.039	437.951	1.105.040
Čisti prihodki od prodaje	10.883.820	12.533.619	12.164.335	12.854.805	14.778.502
Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje (v %)	0,66	1,66	5,57	3,41	7,48

Prirejeno po AJ PES (2018), AJ PES (2019), AJ PES (2020), AJ PES (2021) in AJ PES (2022).

Kot je razvidno iz tabele 14, je med letoma 2017 in 2021 odstotek čiste dobičkonosnosti prihodkov od prodaje strmo naraščal. Največji vpliv je imel povečan čisti poslovni izid, sploh v letu 2021. V letu 2020 lahko vidimo, kako je kazalnik zanihal, saj se kažejo vpliv pandemije in omejevanje prodaje gradbenega materiala fizičnim osebam, omejevanje delovnega časa in nasploh vpliv pandemije na svet.

### 5.3.5.3 Čista donosnost kapitala – ROE

Enačba (11) prikazuje kazalnik čiste donosnosti kapitala (angl. Return on Equity, v nadaljevanju ROE). Ta nam pove, koliko čistega dobička je ustvarjenega z eno enoto kapitala. Večja kot je vrednost kazalnika, bolj je podjetje uspešno in obratno (Igličar in Hočevar, 2011, str. 277).

$$\text{Čista dobičkonosnost kapitala} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{povprečno stanje kapitala}} \quad (11)$$

ROE je predvsem zanimiv z vidika lastnikov in delničarjev, namreč naložba v kapital podjetja je ena najbolj tveganih naložb. Ker je to njihova naložba v podjetje, jih zanima uspešnost poslovanja podjetja, zato največkrat lastniki kapitala zahtevajo pravico do upravljanja podjetja. S pomočjo tega kazalnika si delničarji tudi pomagajo ustvariti sliko uspešnosti podjetja in tako jih primerjajo med seboj. Čista donosnost kapitala za podjetje MIX je prikazana v tabeli 15.

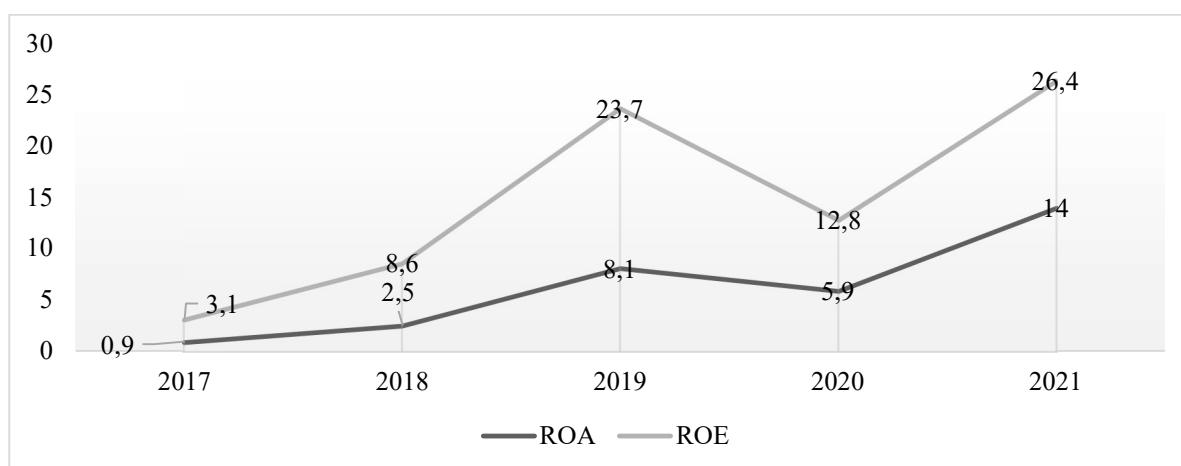
Tabela 15: Čista donosnost kapitala

EUR	2017	2018	2019	2020	2021
Čisti poslovni izid	71.659	208.196	677.039	437.951	1.105.040
Povprečno stanje kapitala	2.280.641	2.417.686	2.857.407	3.412.924	4.179.048
ROE (v %)	3,1	8,6	23,7	12,8	26,4

Prirejeno po AJPES (2018), AJPES (2019), AJPES (2020), AJPES (2021) in AJPES (2022).

Iz tabele 15 je razvidno gibanje kazalnika ROE. Prav tako si lahko gibanje obeh kazalnikov ogledamo v spodnji sliki 8. Kot vidimo v tabeli, tudi kazalnik ROE strmo narašča iz leta v leto. Od leta 2017 do leta 2021 se je povečal za kar 23,3 %. Silovito naraščanje v letu 2021 je povzročilo povečanje čistega poslovnega izida. Lahko pa opazimo tudi povečevanje povprečnega stanja kapitala, kar je rezultat ustvarjenega dobička iz prejšnjih let.

Slika 8: Čista donosnost sredstev in čista donosnost kapitala

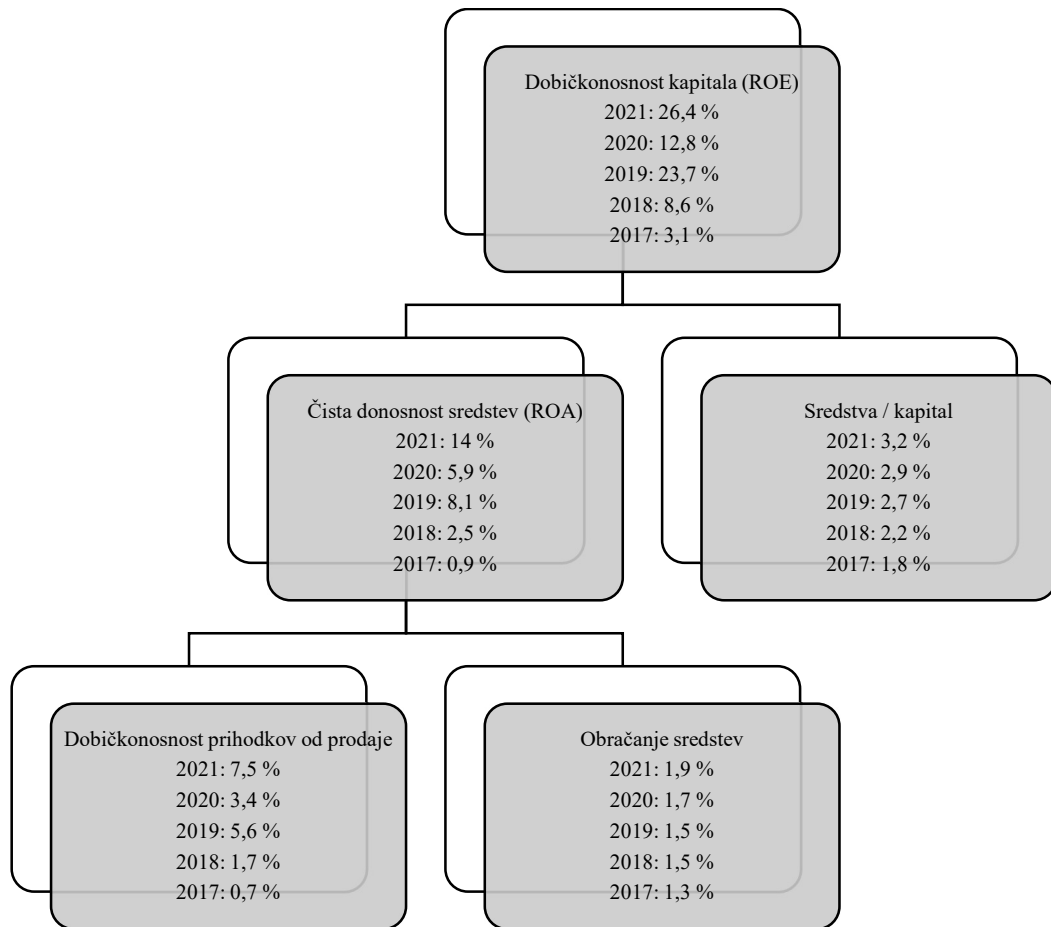


Vir: lastno delo.

### 5.3.6 DuPontov sistem povezanih kazalnikov

Do zdaj smo spoznali posamezne kazalnike, ki jih bomo vse skupaj združili v sistem povezanih kazalnikov, kar imenujemo DuPontov sistem povezanih kazalnikov. Je eden od najbolj znanih sistemov, ki so ga prvič uporabili v podjetju DuPont v Ameriki. DuPontov sistem temelji in izhaja iz kazalnika ROE, ki predstavlja enega izmed najpomembnejših kazalnikov podjetja. ROE je odvisen od hitrosti obračanja kapitala, kar vpliva na odločitve o investiranju, čiste dobičkonosnosti prihodkov, kar vpliva na odločitve v poslovanju, in načina financiranja, kar vpliva na odločitve o financiranju. Tako lahko s pomočjo DuPontovega sistema primerjamo podjetja med seboj, ugotovljamo njihove prednosti in slabosti ter preverimo kakršna koli odstopanja (Igličar in Hočevar, 2011, str. 280–282). Slika 9 prikazuje DuPontov sistem povezanih kazalnikov za podjetje MIX.

Slika 9: DuPontov sistem povezanih kazalnikov



Vir: lastno delo.

Na sliki 10 lahko vidimo DuPontovo shemo povezanih kazalnikov za podjetje MIX za obdobje petih let. S pomočjo teh kazalnikov lahko vidimo, da je podjetje vsako leto poslovalo boljše in bilo bolj uspešno. Celo med pandemijo leta 2020 se kazalniki niso kaj veliko znižali, kar bi sicer pričakovali. Če pogledamo celotno sliko, lahko opazimo konstantno rast med kazalniki, največji preskok pa je imel kazalnik ROE iz leta 2020 v leto 2021. Prav tako se je v istem obdobju za okoli 2 povečal kazalnik ROA. Za takšno povečanje je razlog velikih dobičkov v letu 2020, kot smo omenili že zgoraj.

## 6 SKLEP

Podjetje MIX je trgovina, ki prodaja gradbeni in instalacijski material v Sloveniji in tudi v tujini. V zaključni strokovni nalogi sem želela s finančno analizo podjetja preveriti uspešnost poslovanja podjetja. Zajela sem obdobje od leta 2018 do vključno leta 2021. Ker sem zajela obdobje pandemije, so me najbolj zanimali vplivi na poslovanje in odziv podjetja na nepričakovan dejavnik na trgu. Pred začetkom pisanja zaključne strokovne

naloge sem domnevala, da je imela pandemija velik vpliv na poslovanje, vendar se je izkazalo drugače.

Z vodoravno analizo sem zajela obdobje od leta 2019 do leta 2021. Čisti prihodki od prodaje v letu 2020 glede na leto 2019 so se rahlo povečali ne glede na pandemijo. Enako je veljalo tudi za leto 2021 kljub zaprtju prve poslovalnice. Čisti poslovni izid se je v letu 2020 rahlo zmanjšal in nato v letu 2021 povečal za kar 152,3 % glede na leto 2020. Za to so zaslužne predvsem državne pomoči in oprostitve plačil raznih prispevkov. Če povzamemo, lahko vidimo, da so se čisti prihodki od prodaje in čisti poslovni izid rahlo zmanjšali v letu 2020, v naslednjem letu pa so presegli leto 2019.

V navpični analizi sem preučila bilance stanja v enakem časovnem obdobju kot pri vodoravni analizi. Sredstva se v treh letih niso kaj dosti spreminjala, lahko opazimo le rahel upad v letu 2020. Največji delež sredstev predstavljajo kratkoročna sredstva. Kapital se je v letu 2021 povečal za kar 30,17 %, to pa pripisujemo prenesenim dobičkom iz prejšnjega leta. Podjetje je v treh letih odplačalo kar nekaj dolgoročnih kreditov.

Na osnovi analize s finančnimi kazalniki sem ugotovila, da podjetje zmanjšuje dolgove in povečuje dobiček iz leta v leto. Kazalniki investiranja so pokazali, da kratkoročna sredstva (predvsem zaloge), ki predstavljajo največji delež v podjetju (ker se podjetje ukvarja s trgovinsko dejavnostjo), med pandemijo niso upadla. Podjetje je situacijo reševalo s trženjem novih izdelkov.

Z DuPontovo shemo sem ugotovila, da se je vrednost vseh kazalnikov od leta 2017 do leta 2021 povečala za skoraj polovico. V letu 2020 je opazno rahlo znižanje, vendar se vsi kazalniki v letu 2021 povrnejo v prvotne vrednosti oziroma višje.

Če povzamem, sem ugotovila ravno nasprotno, kot sem predvidevala. Pandemija covid-19 ni imela večjega vpliva na podjetje MIX. Zgodilo se je ravno obratno, pandemija oziroma ukrepi in pomoči proti pandemiji so povečale dobičke in čiste prihodke v letu 2021.

Podjetje MIX je finančno stabilno in plačilno sposobno, ustvarja dobičke in s tem konkurira drugim podjetjem na trgu v Sloveniji. V prihodnosti si podjetje želi povečati prihodke od prodaje in povečati izvoz v tujino, namreč tudi slovenski trgi postajajo vse bolj mednarodno usmerjeni.

## **LITERATURA IN VIRI**

1. Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve – AJPES. (2018). *Revidirano letno poročilo 2017*. <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5305802000>

2. Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve – AJ PES. (2019). *Revidirano letno poročilo 2018*. <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5305802000>
3. Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve – AJ PES. (2020). *Revidirano letno poročilo 2019*. <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5305802000>
4. Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve – AJ PES. (2021). *Revidirano letno poročilo 2020*. <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5305802000>
5. Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve – AJ PES. (2022). *Revidirano letno poročilo 2021*. <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5305802000>
6. Bešter, J. (2022). *Pričakovani in dejanski učinki pandemije*. Inštitut za ekonomska raziskovanja.
7. Igličar, A. in Hočev ar, M. (2011). *Računovodstvo za managerje*. GV založba.
8. Koprivnikar Šušteršič, M. (2022). *Analiza poslovanja trgovskih gospodarskih družb v letu 2021*. [https://www.umar.gov.si/fileadmin/user\\_upload/publikacije/kratke\\_analize/2022\\_8\\_Koprivnikar/Analiza\\_poslovanja\\_trgovskih\\_gospodarskih\\_druz\\_b\\_v\\_letu\\_2021.pdf](https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/kratke_analize/2022_8_Koprivnikar/Analiza_poslovanja_trgovskih_gospodarskih_druz_b_v_letu_2021.pdf)
9. Ministrstvo za digitalno preobrazbo Republike Slovenije. (brez datuma). *Trgovina na debelo z lesom, gradbenim materialom in sanitarno opremo*. <https://spot.gov.si/sl/dejavnosti-in-poklici/dejavnosti/trgovina-na-debelo-z-lesom-gradbenim-materialom-in-sanitarno-opremo/#e3587>
10. MIX, d.o.o. (brez datuma). *O podjetju*. <http://www.mix.si/o-nas.html>
11. Statistični urad Republike Slovenije. (brez datuma). *Število podjetij po dejavnosti (SKD 2008), Slovenija, letno*. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/1418805S.px/table/tableViewLayout2/>